

Profielkeuzegids

voor ouders en verzorgers

Voorwoord

Beste ouder/verzorger,

Uw kind gaat in de tweede helft van dit schooljaar een profielkeuze maken. Met deze belangrijke keuze geeft uw zoon of dochter richting aan zijn of haar toekomst. Elk profiel gaat gepaard met een bepaald vakkenpakket, dat deels vast staat en deels variabel is. Het is belangrijk om hier goede keuzes in te maken, vooral met het oog op de gewenste vervolgstudie en/of beroepssector.

Om nu al richting te geven aan de toekomst is natuurlijk spannend. Lang niet alle leerlingen weten al welke kant ze op willen. Wij begrijpen dat maar al te goed en denken graag met uw kind (en u) mee. Bij Luzac kijken we naar welke doelen en toekomstbeelden uw kind heeft. Wat vindt hij of zij leuk en interessant, welke mogelijke werkvelden sluiten hierop aan en voor welke vakken heeft uw kind aanleg? Dit doen we samen met TIM. TIM staat voor This Is Me en is de toekomstcoach voor de leerlingen van Luzac.

Met deze gids ontvangt u informatie over het keuzeproces en inhoudelijke informatie rondom de profielen. Natuurlijk leest u hierin ook hoe TIM uw kind ondersteunt en vindt u er tips over de begeleiding tijdens het keuzeproces.

Samen zorgen we ervoor dat uw kind een bewuste profielkeuze maakt en zo een goede start heeft in de bovenbouw, op weg naar zijn of haar diploma én passende vervolgstudie.

Veel leesplezier en succes gewenst!

Hartelijke groet,

Tim

Inhoudsopgave

1 De profielkeuze	5
1.1 Wat is de profielkeuze	5
1.2 Waarom is er een profielkeuze	5
1.3 Hoe wordt een profielkeuze gemaakt	6
2 De verschillende profielen	8
2.1 Profielen vmbo-tl	9
2.2 Profielen havo/vwo	10
2.3 Overzicht beroepssectoren en profielen	11
3 Hoe helpt Luzac?	14
4 Wat verandert er verder in de bovenbouw	15
4.1 Verdieping schoolvakken	15
4.2 Het profielwerkstuk	15
4.3 Open Dagen	15
5 Tips	16
5.1 Wat moet u weten over de profielkeuze	16
5.2 Tips over het begeleiden van uw kind tijdens het keuzeproces	17
6 Overzicht van het vakkenpakket	18

1. De profielkeuze

1.1 Wat is een profielkeuze?

Een profielkeuze betekent het kiezen van een vakkenpakket waarin straks eindexamen gedaan wordt. Zo'n vakkenpakket noemen we een profiel. Een profiel is samengesteld uit drie onderdelen:

Profiel	Toelichting
Gemeenschappelijk deel	Het gemeenschappelijke deel bestaat uit algemene vakken die voor iedereen hetzelfde en verplicht zijn.
Profieldeel	Het profieldeel bestaat uit één of meerdere vakken die kenmerkend zijn voor het profiel. Er zijn verplichte profielvakken en daarnaast maakt uw kind een keuze uit één of meerdere extra profielvakken.
Vrij deel	Deze vrije keuze biedt uw kind de ruimte om het vakkenpakket te verbreden zodat de weg naar meerdere studierichtingen open gehouden wordt. Uw kind kan ook kiezen voor een vak dat hij/zij leuk en interessant vindt, zonder dat het per se bij jouw profiel past.

1.2 Waarom is er een profielkeuze?

Tegenwoordig moeten leerlingen in de bovenbouw al vroeg richting geven aan hun toekomst. De profielkeuze is daarbij het eerste moment waarop een belangrijke keuze gemaakt wordt. Uw kind kiest een vakkenpakket met vakken waar het aanleg voor heeft, die het interessant vindt of die het nodig heeft voor de gewenste vervolgstudie. Het vakkenpakket moet wel overeenkomen met de regels die aan een profiel verbonden zijn.

Een profiel geeft dus richting, maar bij twijfel over deze richting heeft uw kind ook de mogelijkheid om vakken buiten het profiel te kiezen. Uw kind kiest dan voor een breed profiel en kan na het eindexamen meerdere richtingen opgaan. Uw kind heeft ook de mogelijkheid om vakken te laten vallen waar het meer moeite mee heeft of waar het minder motivatie voor heeft. Het is echter verstandig om eerst uit te zoeken welke toekomstbeelden uw kind voor ogen heeft.

Er zijn namelijk vervolgstudies die eisen stellen aan een examenprofiel. Zonder dit profiel worden leerlingen niet toegelaten of moet er eerst een toets gemaakt en behaald worden. Ook bij doorstromen naar een hoger niveau kunnen eisen gesteld worden aan een vakkenpakket. Weten welke eisen er gesteld worden aan vervolgstudies en beroepen is dus belangrijk om mee te nemen bij het maken van een profielkeuze. Uw kind kiest uiteindelijk voor een profiel en vakkenpakket dat aansluit bij wat hij of zij wil én kan.

1.3 Hoe wordt een profielkeuze gemaakt

Bij een profielkeuze draait het niet alleen om het kiezen van schoolvakken waar uw kind goed in is. Uw kind wordt tevens uitgedaagd om alvast na te denken over zijn of haar toekomst en welke beroepen hierbij passen. Uw kind ontdekt in deze fase wat hij of zij later wil doen of worden. Er zijn leerlingen die dit al weten, soms al van kleins af aan. Het is dan nog altijd goed om te toetsen waar dit toekomstbeeld op gebaseerd is en of dit aansluit op de mogelijkheden.

Kortom, het is belangrijk dat uw kind weet wat er mogelijk is met een bepaald profiel en wat hij of zij leert van de daarbij horende vakken. Het is verstandig om hier op tijd mee te beginnen, zodat er voldoende tijd is om de juiste keuze te maken. Met onderstaande stappen krijgt u inzicht in het proces van de profielkeuze. Ook krijgt u informatie over de momenten waarop u actie kunt ondernemen om uw kind te ondersteunen.

Om tot een bewuste profielkeuze te komen, doorloopt uw kind een keuzeproces.
Waar staat uw kind?

Het begint bij de eerste stap

Stap 1.

Informatie profielkeuze

Informereren is de eerste stap richting de profielkeuze. Dit gebeurt op verschillende manieren.

- jan/feb** Informatiebijeenkomst over de profielkeuze op de vestiging voor ouders/verzorgers. Uw kind wordt door de leerlingbegeleider geïnformeerd over het proces.
- feb** Verstrekken van de profielkeuzegids.
- mrt/april** Informatie over de tarieven van de bovenbouw en mogelijke aanpassingen van de overeenkomst.

U kunt altijd contact opnemen met de leerlingbegeleider van uw kind indien u meer informatie wenst.

Stap 2.

Oriëntatie op profielkeuze

Uw kind oriënteert zich op de diverse profielen en krijgt daarbij een beeld/idee van welk profiel bij hem of haar zou passen. Tevens krijgt uw kind een goed beeld van de (keuze)vakken in de bovenbouw.

Op iedere vestiging zijn er activiteiten die de leerlingen begeleiden tijdens de oriëntatie. U kunt hierbij denken aan beroepenvoorlichting door docenten en ouders als gastspreker. Daarnaast worden er proeflessen aangeboden. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij de leerlingbegeleider van uw kind.

Ons platform TIM (This Is Me) speelt een belangrijke rol, evenals de gesprekken met docenten en de leerlingbegeleider.

Stap 3.

Voorlopige profielkeuze

Een voorlopige keuze betekent dat uw kind bijna zeker is van zijn of haar profielkeuze. Vóór de meivakantie levert uw kind hiervoor een formulier in bij zijn of haar leerlingbegeleider.

De keuze is dan nog niet definitief. Bij twijfel is het dan ook verstandig om verder te oriënteren. Maak dit dan vooral kenbaar bij de leerlingbegeleider van uw kind. Samen kom je verder!

Stap 5.

Definitieve profielkeuze

In juni maakt uw kind een definitieve profielkeuze. Hiervoor levert uw kind een (door u ondertekend) formulier in bij zijn/haar leerlingbegeleider. Uw kind rondt vervolgens op TIM zijn of haar persoonlijke portfolio af en ontvangt dit voor het einde van het schooljaar.

Uw kind heeft nu de eerste stappen gezet richting een toekomstbeeld!

2. De profielen

Uw kind heeft de keuze uit vier verschillende profielen. Een profiel biedt perspectieven voor vervolgstudies en beroepssectoren.

Profielen, studies en beroepssectoren houden verband met elkaar. Wat wil uw kind later gaan doen, welke vervolgstudie leidt hiervoor op en welk profiel is nodig om aan die opleiding te kunnen starten? Deze onderdelen worden onder andere gekenmerkt door vaardigheden. Het is dan ook belangrijk om uit te zoeken welke vaardigheden dat zijn en of uw kind daar aanleg voor heeft.

Op de volgende pagina's leest u meer over de profielen, beroepssectoren en type leerlingen. Elk kind is natuurlijk anders en is nooit helemaal in een hokje te stoppen. Wel kunnen gemeenschappelijke vaardigheden en interesses de boventoon voeren.

2.1 Profielen vmbo-tl

Voorheen werden profielen bij vmbo-tl sectoren genoemd. Bij Luzac doen leerlingen op vmbo-tl in 7 vakken examens. Hiermee wordt de kans op doorstromen vergroot. Het is verstandig om tijdig kenbaar te maken wanneer uw kind interesse heeft in doorstromen naar de havo. Uw kind kan dit doorgeven aan zijn of haar leerlingbegeleider. Er wordt vervolgens met uw kind meegedacht over welk vakkenpakket hier het best op aansluit. Het is bijvoorbeeld raadzaam om wiskunde te kiezen, omdat dit een verplicht vak is in de meeste profielen van de havo. Zo vergroot uw kind de kans om door te kunnen stromen. Ook moderne vreemde talen zijn van belang bij doorstromen.

Vmbo-tl leidt in principe op tot een vervolgstudie op het MBO, het beroepsonderwijs.

• Profiel Economie

Leerlingen die kiezen voor dit profiel zijn doorgaans goed in rekenen, hebben een zakelijke en commerciële kijk op de wereld en zijn probleemoplossend. Dit kunnen leerlingen zijn met een vlotte babbel, de verkopers en relatiebeheerders maar ook de leerlingen met organisatietalent, goed cijfermatig inzicht en een dienstverlenende houding.

• Profiel Landbouw

Leerlingen die kiezen voor dit profiel hebben vaak een passie voor dieren en natuurlijke omgevingen. Vaak weten zij al vroeg dat zij deze richting op willen. Het zijn leerlingen die zich graag willen inzetten voor een beter leefmilieu voor mensen en/of dieren. Het is wel belangrijk dat ze enigszins aanleg voor wiskunde hebben. Het profiel en de vervolgstudies vragen om rekenkundig inzicht.

• Profiel Techniek

Leerlingen die kiezen voor dit profiel hebben twee rechterhanden. Ze hebben ruimtelijk inzicht, zijn goed in het repareren, sleutelen en stellen regelmatig de vraag 'hoe maak je dat' en 'hoe werkt het'. Ze halen regelmatig iets uit elkaar om het vervolgens zelf weer in elkaar te zetten. Deze leerlingen zijn goed in exacte vakken en zijn logische denkers.

• Profiel Zorg & Welzijn

Leerlingen die kiezen voor dit profiel zijn hulpvaardig, dienstverlenend en verzorgend ingesteld. Deze leerlingen vinden het fijn om voor anderen klaar te staan. Ze hebben een luisterend oor en bieden graag een helpende hand. Het zijn de leerlingen die conflicten oplossen en hier initiatief in nemen.

2.2 Profielen havo/vwo

Havo- en VWO-leerlingen kunnen kiezen uit vier profielen. De moeilijkheidsgraad van de vakken op het vwo ligt vanzelfsprekend wat hoger en er is vaak wat meer inzicht vereist. Daarnaast zitten de verschillen met name in de keuze in vervolgstudies en beroepen voor de toekomst. Bij Luzac doen leerlingen op de havo in 7 vakken examens. Op het vwo doen leerlingen examens in 8 vakken. Een leerling op het gymnasium is tevens verplicht om een klassieke taal te kiezen: Grieks of Latijn. Havo bereidt in principe voor op een vervolgstudie op het HBO, het hoger beroepsonderwijs. Het vwo bereidt in principe voor op wetenschappelijk onderwijs, de universiteit.

• Profiel Economie en Maatschappij

Leerlingen die kiezen voor dit profiel zijn vaak ondernemend en hebben een commerciële inslag. Ze hebben dromen over eigen bedrijven starten, leidinggeven en carrière maken. Het zijn vaak leerlingen met een sterke mening die ze graag ventileren. Dit zijn ook de leerlingen met organisatietalent en een sterk dienstverlenende instelling. Met cijfers en analyses kunnen zij goed overweg. Voor het profiel economie en maatschappij is het belangrijk om goed te zijn in rekenen en gevoel te hebben voor zakelijke dienstverlening.

• Profiel Cultuur & Maatschappij

Leerlingen die kiezen voor dit profiel zijn expressief en hebben aanleg voor artistieke beroepen. Ze zijn daarnaast ook hulpvaardig ingesteld. Ze hebben vaak een brede kijk op de wereld en op de maatschappij en zijn daar ook in geïnteresseerd. Ze hebben goed ontwikkelde luistervaardigheden. Deze leerlingen zijn nieuwsgierig naar de gedachten en gevoelens van anderen en kunnen zich goed uiten. Ze hebben een natuurlijk gevoel voor taal, communicatie en verhoudingen.

• Profiel Natuur en Gezondheid

Leerlingen die kiezen voor dit profiel zijn begaan met hun medemens en/of met de natuur. Ze willen weten hoe iets ontstaat en hoe iets werkt. Ze hebben verzorgende vaardigheden en werken graag samen met anderen. De natuurliefhebbers zijn vaak al vroeg te herkennen. Ze zijn begaan met de natuur, de aarde en zijn geïnteresseerd in hoe de planeet en alles erop en eraan werkt. Deze leerlingen zijn (redelijk) goed in exacte vakken. Ze hebben ruimtelijk inzicht en zien snel verbanden. Het zijn logische denkers.

• Profiel Natuur en Techniek

Leerlingen die kiezen voor dit profiel zijn de rekenkundige met wiskundig inzicht. Ze scoren hoog op de exacte vakken. Deze leerlingen willen weten hoe iets werkt en willen het ook zelf kunnen. Ze ontwerpen, bouwen en creëren, zoeken graag oplossingen voor complexe problemen. Ze zijn vaak handig met de computer en werken zorgvuldig.

Doorstromen

Het is verstandig om tijdig kenbaar te maken wanneer uw kind interesse heeft in doorstromen naar het vwo. Uw kind kan dit doorgeven aan zijn of haar leerlingbegeleider. Er wordt vervolgens met uw kind meegedacht over welk vakkenpakket hier het best op aansluit.

2.3 Overzicht beroepssectoren en profielen

Een profiel past dus binnen één of meerdere beroepssectoren. Om u te ondersteunen tijdens het oriënteren, kunt u hieronder een overzicht vinden van verschillende beroepssectoren en welke profielen en schoolvakken hier mogelijk bij passen. Op de websites van de vervolgstudies zelf kunt u altijd de meest recente toelatingscriteria vinden. Onder de toelatingscriteria kunnen ook verplichte profielen en/of vakken vallen.

Beroepssectoren	Voorbeeld beroepen	Profiel vmbo-tl	Profiel havo/vwo	Schoolvakken die van belang kunnen zijn
Agrarisch en milieu	Bodem onderzoeker Keurmeester Toezichthouder milieu en ruimte Projectmanager duurzaamheid Geograaf Bioloog Planoloog Boomchirurg	Landbouw	Natuur en Techniek Natuur en Gezondheid	Biologie Natuurkunde Scheikunde Wiskunde Natuurkunde Informatica
Logistiek Transport Zeevaart Luchtvaart	Scheepsbouwkundige Piloot Steward/stewardess Luchtverkeersleider Maritiem officier Facilitair manager Verkeerskundige Autotechnicus	Economie Techniek	Natuur en Techniek Economie en Cultuur	Aardrijkskunde Natuurkunde Wiskunde Scheikunde Economie Biologie Moderne vreemde talen Informatica
Economie Handel Management	Autoverkoper Accountmanager Bestuurskundige Hypotheekadviseur Intercedent Inkoper Marktonderzoeker Diplomaat	Economie	Economie en Maatschappij	Economie Aardrijkskunde M&O Wiskunde Maatschappijkunde/wetenschap
Bouw	Aannemer Bouwkundig tekenaar Landmeter Werkvoorbereider Bouw ingenieur Standbouwer/-ontwerper CAD-tekenaar Architect Bouwkundige	Techniek	Natuur en Techniek	Wiskunde Natuurkunde Scheikunde Biologie Informatica
Politie Krijgsmacht	Agent Persoonsbeveiliging Marechaussee Rechercheur Criminoloog Hacker	Techniek Zorg en Welzijn	Natuur en Techniek Natuur en Gezondheid	Geschiedenis Economie Wiskunde Biologie Natuurkunde Maatschappijkunde/wetenschap Aardrijkskunde Moderne vreemde talen Informatica

Beroepssectoren	Voorbeeld beroepen	Profiel vmbo-tl	Profiel havo/vwo	Schoolvakken die van belang kunnen zijn
Algemene gezondheidszorg	Tandartsassistent Operatieassistent Fysiotherapeut Sportmasseur Medisch analist Laborant Chirurg Ambulancechauffeur	Zorg en Welzijn	Natuur en Gezondheid	Biologie Natuurkunde Scheikunde Maatschappijkunde/wetenschap
Rechtspraak en administratie	Directiesecretaresse Boekhouder Griffier Juridisch adviseur Advocaat Accountant Notaris Belastingadviseur	Economie Zorg en Welzijn	Economie en Maatschappij Cultuur en Maatschappij	Economie Geschiedenis M&O Wiskunde Maatschappijkunde/wetenschap
Grafisch Vormgeving Kunst	Choreograaf Grimeur Cameraman/vrouw Filmmaker Kunstenaar Interieurvormgever Scenarioschrijver Grafisch ontwerper	Economie Zorg en Welzijn	Cultuur en Maatschappij Economie en Maatschappij	Tekenen Maatschappijkunde/wetenschap Filosofie Economie Moderne vreemde talen
Voeding	Kok Diëtist Restaurantmanager Voedingsdeskundige Food marketeer Beleidsmedewerker	Landbouw Zorg en Welzijn	Natuur en Gezondheid	Biologie Natuurkunde Scheikunde Wiskunde Aardrijkskunde Economie
Marketing Communicatie Media Data	Eventmanager Media planner Marketingmedewerker Uitgever Journalist Redacteur/assistent Tekstschrijver/vertaler	Economie	Economie en Maatschappij Cultuur en Maatschappij	Economie Maatschappijkunde/wetenschap Filosofie Tekenen Biologie Moderne vreemde talen Geschiedenis
Textiel en mode	Kleermaker Coupeur Verkoper Stylist Modeontwerper	Economie Zorg en Welzijn	Economie en Maatschappij Cultuur en Maatschappij	Economie Tekenen Maatschappijkunde/wetenschap Wiskunde Natuurkunde Scheikunde

Beroepssectoren	Voorbeeld beroepen	Profiel vmbo-tl	Profiel havo/vwo	Schoolvakken die van belang kunnen zijn
Onderwijs en wetenschappen*	Onderwijsassistent Leraar basisonderwijs Docent/Hoogleraar Onderzoeker	Zorg en Welzijn (specifiek voor functie onderwijs-assistent)	Natuur en Gezondheid (specifiek voor functie docent basisonderwijs)	Biologie Aardrijkskunde Natuurkunde Geschiedenis
Hotelwezen Toerisme Facilitair	Receptioniste/hostess Touroperator Hotel manager Facilitair manager Vrijetijddeskundige Business travel consultant	Economie Zorg en Welzijn	Cultuur en Maatschappij Economie en Maatschappij	Economie Aardrijkskunde Moderne vreemde talen Geschiedenis Maatschappijkunde/wetenschap
Techniek	Werkvoorbereider Applicatieontwikkelaar Programmeur Werktuigbouwkundige Helpdeskmedewerker Systeemanalist Bio technoloog	Techniek	Natuur en Techniek	Wiskunde A, B, D Natuurkunde Scheikunde Informatica Biologie
Sport en Spel	Instructeur (sport/paarden) Bewegingstherapeut Beroepsduiker Sportmanager Ambtenaar sport en recreatie	Zorg en Welzijn	Natuur en gezondheid	Biologie Wiskunde Scheikunde Natuurkunde Economie Maatschappijkunde/wetenschap
Taal en cultuur	Conservator Vertaler Geschiedkundige Gids Recensent Schrijver	Economie Zorg en Welzijn	Economie en Maatschappij Cultuur en Maatschappij	Moderne vreemde talen Aardrijkskunde Geschiedenis Maatschappijkunde/wetenschap Filosofie
Sociale gezondheidszorg	Activiteitenbegeleider Sociaal pedagogisch werker Psycholoog Maatschappelijk werker Woonbegeleider Psychiater Gezinscoach	Zorg en Welzijn	Natuur en Gezondheid	Biologie Scheikunde Natuurkunde Wiskunde Maatschappijkunde/wetenschap Filosofie
Uiterlijke verzorging	Haarstylist Schoonheidsspecialist Huidspecialist Plastisch chirurg Visagist	Zorg en Welzijn	Natuur en Gezondheid	Biologie Scheikunde Natuurkunde Wiskunde Maatschappijkunde/wetenschap

NB: de beroepen die worden benoemd in bovenstaand schema, zijn een kleine greep uit alle denkbare beroepen die te matchen zijn aan een beroepssector. Daarnaast kunnen bepaalde beroepen worden uitgeoefend binnen verschillende sectoren.

* Afhankelijk van de richting waarin lesgegeven wordt als docent of hoogleraar, zijn profielen en schoolvakken te matchen.

3. Hoe helpt Luzac?

Luzac staat voor persoonlijke aandacht en begeleiding van uw kind. Dit betekent dat we, naast het bijbrengen van kennis en cognitieve vaardigheden, ook aandacht besteden aan de persoonlijke ontwikkeling. In relatie tot het richting geven aan de toekomst van uw kind, gebruiken we hiervoor TIM. TIM staat voor This Is Me en is de toekomstcoach van leerlingen op Luzac.

Keuzevaardig worden

Met behulp van TIM investeren we in het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld en toekomstbeeld van uw zoon of dochter. Vanuit hier wordt hij of zij 'keuzevaardig' gemaakt. Dit wil zeggen: uw kind leert hoe het goede afwegingen kan maken en goede passende keuzes voor zichzelf te maken. Dit is belangrijk, want toekomstkeuzes blijven vanaf nu terugkeren in het leven van uw kind. Dit begint met deze profielkeuze, straks volgt de studiekeuze en uiteindelijk gaat het om het kiezen van een baan.

TIM-activiteiten

TIM biedt verschillende activiteiten aan, waaronder een platform, bordspellen en persoonlijke gesprekken met de leerlingbegeleider. Op het TIM-platform doet uw kind ontdekkingen over zijn of haar zelfbeeld en toekomstbeelden. Samen met klasgenoten speelt uw kind bordspellen die de vaardigheden 'samenwerken' en 'feedback geven en ontvangen' stimuleren. De interactie maakt de ontdekkingen concreet en zorgt voor bewustwording. TIM stimuleert uw kind ook om zijn of haar omgeving te betrekken bij het proces. Mensen die uw kind aan waardevolle informatie kunnen helpen uit de praktijk. Denk hierbij aan de leerlingbegeleider, bovenbouwleerlingen en docenten. Maar juist ook buiten school: familie, vrienden die al studeren en u als ouder(s)/verzorger(s). Op deze manier worden de ontdekkingen getoetst aan de realiteit. TIM geeft uw kind vervolgens opdrachten om hier proactief mee aan de slag te gaan. Kortom: spelenderwijs leert uw zoon of dochter te netwerken.

Informatie

Wanneer uw kind zich oriënteert op de toekomst, is het belangrijk dat hij of zij toegang heeft tot betrouwbare informatiebronnen. Het platform voorziet in een uitgebreide database met informatie over profielen, beroepen en studies. Daarnaast komt uw kind aan relevante informatie via zijn of haar leerlingbegeleider en adviseren wij internetpagina's met betrouwbare informatie.

Persoonlijke gesprekken

De leerlingbegeleider van uw kind gaat regelmatig het gesprek met hem of haar aan over de ontdekkingen die hij of zij heeft opgedaan op het TIM-platform en daarbuiten. TIM wordt afgerond met een pitch van de profielkeuze. Alle ontdekkingen die uw kind verzamelt, worden op het TIM-platform opgeslagen in een persoonlijk portfolio. Dit portfolio is te allen tijde te downloaden en te printen.

4. Wat verandert er verder in de bovenbouw?

4.1 Verdieping schoolvakken en plannen

In de bovenbouw heeft uw kind minder vakken. Dit betekent dat er meer tijd is om dieper op de stof van het gekozen vakkenpakket in te gaan. Naast de verdieping op vakinhoudelijke kennis, wordt er meer aanspraak gemaakt op de studievaardigheden. De leerlingbegeleider bespreekt met uw kind op welke gebieden uw kind eventueel ondersteuning nodig heeft. Bijvoorbeeld op het gebied van studieplanning.

4.2 Het profielwerkstuk

Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs moeten in de bovenbouw een profielwerkstuk maken. Een profielwerkstuk is een uitgebreid werkstuk/onderzoek over een onderwerp dat iets te maken heeft met het profiel dat uw kind heeft gekozen. De reden hiervoor is dat het de overgang van het voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs verkleint. Uw kind doet hiermee ervaring op met onderzoek, verslaglegging en presenteren (in overleg). Het wordt gezien als bewijs voor hetgeen ze hebben geleerd over het profiel en of uw kind dit goed kan toepassen. Op basis hiervan wordt beoordeeld of uw zoon of dochter voldoende is voorbereid op zijn/haar vervolgstudie/richting. Het profielwerkstuk telt mee voor het eindexamen.

4.3 Open Dagen

In de bovenbouw is het van belang om alvast open dagen van vervolgstudies te bezoeken. Op die manier krijgt uw kind een steeds beter beeld van welke studies aansluiten op zijn of haar profiel. Het is belangrijk om hier de tijd voor te nemen, wacht dus niet tot het examenjaar. Wij brengen dit ook nog actief onder de aandacht van uw kind. In het voorexamen jaar wordt hij of zij via TIM geattendeerd op het bezoeken van open dagen. Ook ontvangt uw kind via TIM informatie over alle open dagen, meeloopdagen en proefstudeerdagen. Deze informatie is ook te vinden op de website www.studiekeuze123.nl van de overheid.

5. Tips voor ouders/verzorgers

5.1 Wat u moet weten over de profielkeuze

- Binnen het vrije keuzedeel mag uw kind ieder vak kiezen dat Luzac aanbiedt om het profiel compleet te maken. Dit kan ook een vak zijn dat niet past bij dat profiel, maar waarmee wel een studie(richting) open wordt gehouden of die aansluit bij de interesse van uw kind zodat hij of zij gemotiveerd blijft.
- In het vrije deel zijn ook schoolexamenvakken te kiezen. Dit zijn elementaire vakken, vakken die na SE-3 al worden afgerond. Tijdens het centraal schriftelijk eindexamen hoeft uw kind zich dan nog maar op een paar vakken te focussen.
- Twijfelt uw kind erg tussen twee profielen, dan is het mogelijk om deze tegelijkertijd te volgen. Dit geldt overigens alleen voor havo/vwo profielen. Uw kind krijgt dan een diploma met een cijferlijst van twee profielen. De combinatie N&T en N&G is gebruikelijk. In een aantal gevallen kan dat ook bij E&M en C&M. Bespreek de mogelijkheden met de leerlingbegeleider van uw kind.
- Profielkeuze is maatwerk, er zijn veel opties mogelijk. Bespreek daarom tijdig de mogelijkheden met de leerlingbegeleider van uw kind.

5.2 Tips bij de begeleiding van uw kind tijdens het keuzeprocess

- Uit onderzoek is gebleken dat ouder(s)/verzorger(s) veel invloed hebben op de keuzes die hun kinderen op deze leeftijd maken. Aandacht voor de ontdekkingen van uw kind, een ontspannen open houding en vertrouwen in de keuzeropties van uw kind, kunnen helpen om op een positieve manier samen tot een definitieve keuze te komen.
- Geef voorbeelden van vaardigheden die nodig zijn voor bepaalde beroepen. Benoem in uw voorbeelden mensen die uw kind kent.
- Bedenk wie uw kind hoog heeft zitten. Wat hebben zij gestudeerd of welk beroep hebben zij? Wellicht kan zo iemand eens op visite komen om er met uw kind over te praten.
- Kies geschikte momenten om met uw kind over de studiekeuze te praten en laat uw kind merken dat u, mits deze goed doordacht is, achter zijn of haar keuze staat.
- Op deze leeftijd ondergaan de hersenverbindingen van uw kind groeispurten, waardoor het puberbrein soms 'chaos' is. Plannen, organiseren, lange-termijndenken en impulsen bedwingen zijn volop in ontwikkeling. Ook zijn er andere stoffen aan het werk zoals melatonine (ander slaapritme) en dopamine (actie). Het is goed om hier met elkaar bewust mee om te gaan en elkaar te blijven begrijpen.
- Geef aansprekende voorbeelden en benoem actualiteiten.
- Help uw kind het keuzeprocess te plannen en de gevolgen te overzien. Wanneer moeten er welke stappen gezet worden? Een snelle keuze sluit wellicht deuren van studies/beroepen die hij of zij later toch had willen doen. Start dus tijdig met oriënteren.

Met het kiezen van een profiel kiest uw kind een richting.
Binnen die richting is nog veel mogelijk.

Vakkenpakket profielen VWO (ATHENEUM)

	Cultuur en Maatschappij	Economie en Maatschappij	Natuur en Gezondheid	Natuur en Techniek
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
	Engels	Engels	Engels	Engels
	Frans, Duits of Spaans	Frans, Duits of Spaans	Frans, Duits of Spaans	Frans, Duits of Spaans
Verplicht:	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer
	CKV	CKV	CKV	CKV
	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding
	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk
	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets
Profieldeel	Wiskunde A, B of C	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde B
Verplicht:	Geschiedenis	Economie	Biologie	Natuurkunde
		Geschiedenis	Scheikunde	Scheikunde
Profielkeuzevakken	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	NLT*	NLT*
Eén vak uit:	Economie	Duits, Frans of Spaans.	Aardrijkskunde	Wiskunde D
	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Natuurkunde	Biologie
	Duits, Frans of Spaans.	M&O		Informatica
				*Niet aangeboden door Luzac
Eén vak uit:	Filosofie			
	Tekenen			
	Latijn of Grieks			
Vrij deel	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
	Biologie	Biologie	Biologie	Biologie
	BSM	BSM	BSM	BSM
	Duits	Duits	Duits	Duits
	Economie	Economie	Economie	Economie
	Filosofie	Filosofie	Filosofie	Filosofie
	Frans	Frans	Frans	Frans
	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
	Grieks	Grieks	Grieks	Grieks
	Informatica	Informatica	Informatica	Informatica
Eén vak uit:	Tekenen	Tekenen	Tekenen	Tekenen
	Latijn	Latijn	Latijn	Latijn
	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.
	M&O	M&O	M&O	M&O
	Natuurkunde	Natuurkunde	Natuurkunde	Natuurkunde
	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde
	Spaans	Spaans	Spaans	Spaans
	Spaans elementair	Spaans elementair	Spaans elementair	Spaans elementair
	Wiskunde D**	Wiskunde D**	Wiskunde D**	Wiskunde D**
				**Alleen i.c.m. Wiskunde B
Verplicht:	Levenskunde (4V en 5V)	Levenskunde (4V en 5V)	Levenskunde (4V en 5V)	Levenskunde (4V en 5V)
	TIM	TIM	TIM	TIM

NB: vraag aan je leerlingbegeleider welke vakken er precies op jouw vestiging worden aangeboden.

Vakkenpakket profielen VWO (GYMNASIUM)

	Cultuur en Maatschappij	Economie en Maatschappij	Natuur en Gezondheid	Natuur en Techniek
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
	Engels	Engels	Engels	Engels
	Latijn of Grieks	Latijn of Grieks	Latijn of Grieks	Latijn of Grieks
Verplicht:	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer
	<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>Lichamelijke opvoeding</i>
	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk
	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets
Profieldeel	Wiskunde A, B of C	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde B
Verplicht:	Geschiedenis	Economie	Biologie	Natuurkunde
		Geschiedenis	Scheikunde	Scheikunde
Profielkeuzevakken	Aardrijkskunde	M&O	NLT*	NLT*
Eén vak uit:	Economie	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Wiskunde D
	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Natuurkunde	Biologie
	Duits, Frans of Spaans	Duits, Frans of Spaans		Informatica
				*Niet aangeboden door Luzac
Eén vak uit:	Filosofie			
	Tekenen			
	Latijn of Grieks			
Vrij deel	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
	Biologie	Biologie	Biologie	Biologie
	BSM	BSM	BSM	BSM
	Duits	Duits	Duits	Duits
	Economie	Economie	Economie	Economie
	Filosofie	Filosofie	Filosofie	Filosofie
	Frans	Frans	Frans	Frans
	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
	Grieks	Grieks	Grieks	Grieks
	Informatica	Informatica	Informatica	Informatica
Eén vak uit:	Tekenen	Tekenen	Tekenen	Tekenen
	Latijn	Latijn	Latijn	Latijn
	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.
	M&O	M&O	M&O	M&O
	Natuurkunde	Natuurkunde	Natuurkunde	Natuurkunde
	Spaans	Spaans	Spaans	Spaans
	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde
	Spaans elementair	Spaans elementair	Spaans elementair	Spaans elementair
	Wiskunde D**	Wiskunde D**	Wiskunde D**	Wiskunde D**
				**Alleen i.c.m. Wiskunde B
Verplicht:	<i>Levenskunde (4V en 5V)</i>	<i>Levenskunde (4V en 5V)</i>	<i>Levenskunde (4V en 5V)</i>	<i>Levenskunde (4V en 5V)</i>
	TIM	TIM	TIM	TIM

NB: vraag aan je leerlingbegeleider welke vakken er precies op jouw vestiging worden aangeboden.

Vakkenpakket profielen HAVO

	Cultuur en Maatschappij	Economie en Maatschappij	Natuur en Gezondheid	Natuur en Techniek
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
	Engels	Engels	Engels	Engels
	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer
Verplicht:	CKV	CKV	CKV	CKV
	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding
	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk
	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets
Profieldeel	Duits, Frans of Spaans	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde B
Verplicht:	Geschiedenis	Economie	Biologie	Natuurkunde
		Geschiedenis	Scheikunde	Scheikunde
Profielkeuzevakken	Aardrijkskunde	M&O	NLT*	NLT*
Eén vak uit:	Economie	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Wiskunde D
	Maatschappijwetensch.	Duits, Frans of Spaans	Natuurkunde	Biologie
	Duits, Frans of Spaans	Maatschappijwetensch.		Informatica
				*Niet aangeboden door Luzac
Eén vak uit:	Filosofie			
	Tekenen			
Vrij deel	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
	Biologie	Biologie	Biologie	Biologie
	BSM	BSM	BSM	BSM
	Duits	Duits	Duits	Duits
	Economie	Economie	Economie	Economie
	Filosofie	Filosofie	Filosofie	Filosofie
	Frans	Frans	Frans	Frans
	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
Eén vak uit:	Informatica	Informatica	Informatica	Informatica
	Tekenen	Tekenen	Tekenen	Tekenen
	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.	Maatschappijwetensch.
	M&O	M&O	M&O	M&O
	Natuurkunde	Natuurkunde	Natuurkunde	Natuurkunde
	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde
	Spaans	Spaans	Spaans	Spaans
	Spaans elementair	Spaans elementair	Spaans elementair	Spaans elementair
	Wiskunde A of Wiskunde B	Wiskunde D**	Wiskunde D**	Wiskunde D**
Verplicht:	Levenskunde (4H)	Levenskunde (4H)	Levenskunde (4H)	Levenskunde (4H)
	TIM	TIM	TIM	TIM

NB: vraag aan je leerlingbegeleider welke vakken er precies op jouw vestiging worden aangeboden.

**Alleen i.c.m. Wiskunde B

Vakkenpakket profielen MAVO (VMBO-TL)

	Economie	Zorg en Welzijn	Landbouw	Techniek
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	Nederlands	Nederlands	Nederlands
	Engels	Engels	Engels	Engels
	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer
Verplicht:	<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>Lichamelijke opvoeding</i>
	<i>Kunsvakken 1</i>	<i>Kunsvakken 1</i>	<i>Kunsvakken 1</i>	<i>Kunsvakken 1</i>
	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk
	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets	Rekentoets
Profieldeel	Economie	Biologie	Wiskunde	Wiskunde
Verplicht:				NaSk1
Profielkeuzevakken	Wiskunde	Wiskunde	Biologie	
Eén vak uit:	Duits	Aardrijkskunde	NaSk1	
	Frans	Geschiedenis		
		Maatschappijkunde		
Vrij deel	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
	Biologie	Biologie	Biologie	Biologie
	Duits	Duits	Duits	Duits
	Economie	Economie	Economie	Economie
	Frans	Frans	Frans	Frans
	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
In klas 3 vier vakken uit: In klas 4 drie vakken uit:	Maatschappijkunde	Maatschappijkunde	Maatschappijkunde	Maatschappijkunde
	NaSk1	NaSk1	NaSk1	NaSk1
	NaSk2	NaSk2	NaSk2	NaSk2
	Spaans	Spaans	Spaans	Spaans
	Tekenen	Tekenen	Tekenen	Tekenen
	Wiskunde	Wiskunde	Wiskunde	Wiskunde
Verplicht:	<i>Levenskunde (3M)</i>	<i>Levenskunde (3M)</i>	<i>Levenskunde (3M)</i>	<i>Levenskunde (3M)</i>
	TIM	TIM	TIM	TIM

NB: vraag aan je leerlingbegeleider welke vakken er precies op jouw vestiging worden aangeboden.